

Zaaknr. : 662872
Kenmerk : 684037

Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024

Behandelend ambtenaar: P.A.E. de Rooij
Programmadirecteur: R. Wolbrink
Portefeuillehouder: C.A.G. Sneepe
Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Nee

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over het vaststellen van de Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024.

Samenvatting: Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet (Ow) in werking. Voor het waterschap geldt dat de stappen die genomen moesten worden om klaar te zijn voor de Ow al zijn genomen. De waterschapsverordening die de keur gaat vervangen is eerder al vastgesteld door het algemeen bestuur. Toch moet deze op de valreep nog integraal aangepast worden. Ten eerste om de recent vastgestelde aanpassingen in de algemene regels van de keur door te trekken naar de waterschapsverordening. Ten tweede blijkt dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) op dit moment nog niet goed om kan gaan met partiële herzieningen die tegelijk met de nieuwe verordening in werking treden. Hoewel het juridisch gezien niet noodzakelijk is om de waterschapsverordening helemaal opnieuw vast te stellen, ontkomen we daar vanwege het DSO niet aan. Dat dwingt ons er dus toe om de verordening, al is dat slechts voor de vorm, opnieuw integraal vast te stellen. Daar zit bovendien tijdsdruk op, omdat het DSO medio oktober op slot gezet wordt, om er zeker van te zijn dat het DSO op 1 januari 2024 naar behoren gaat werken.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met het vaststellen van de Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024.

Bespreking in:	Vergaderdatum: (indien geen datum; type dan n.v.t.)
☒ Programmadirecteur	19 september 2023
☐ Programma-overleg	
☐ Programmadirectie	
☐ Managementteam	
☐ Overlegvergadering OR	
☒ Portefeuillehouderoverleg	19 september 2023
☒ Dagelijks Bestuur	26 september 2023
☐ Lokaal Overleg	
☒ Algemeen Bestuur	4 oktober 2023
☒ Check financiële en juridische paragraaf	14 september 2023
☒ Bijlage(n) bij het besluit Besluit Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024 Waterschapsverordening waterschap Brabantse Delta 2024	668337 684392
☐ Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet (Ow) in werking, na verschillende keren te zijn uitgesteld. Alle besluiten die het Rijk daarvoor moet nemen zijn afgerond en daarmee is er deze keer zekerheid. Zoals bekend is de Ow in hoge mate digitaal, en zijn de technische problemen met het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) waarmee iedereen moet gaan werken steeds de reden voor het uitstel geweest.

Voor het waterschap geldt dat de stappen die genomen moesten worden om klaar te zijn voor de Ow al zijn genomen. Allerlei besluiten zoals bijgewerkte beleidsregels liggen al enige tijd vastgesteld klaar om aan de slag te gaan. Ook de waterschapsverordening die de keur gaat vervangen is al lang vastgesteld door het algemeen bestuur. Daarbij heeft het waterschap, samen met waterschappen De Dommel en Aa en Maas, destijds de strategie gevoerd om eerst de keur beleidsneutraal om te zetten naar een waterschapsverordening, en pas na de inwerkingtreding van de Ow beleidswijzigingen door te voeren. De gedachte was dat er bij de omzetting en het voorbereiden op het DSO al zoveel moest veranderen, dat de prioriteit moest liggen bij een vlotte overgang. Gezien al het werk dat er nodig is geweest tot nu toe, en alle onverwachte wendingen, is dat een verstandige keuze gebleken.

Het is goed om zich te realiseren dat de waterschapsverordening qua karakter heel anders is dan de keur, ook al regelen ze op dit moment inhoudelijk exact hetzelfde. De keur is een traditionele 'papieren' verordening die uitgaat van geboden en verboden die algemeen gelden door het hele werkgebied heen. De waterschapsverordening daarentegen lijkt nog het meest op een digitaal bestemmingsplan zoals we dat nu al kennen. Regels gelden niet meer in het algemeen, maar in het gebied op een digitale kaart waarop ze van toepassing zijn. Verder zijn de regels voortaan gericht op specifieke activiteiten, en moet alles digitaal ontsloten worden via het DSO. De waterschapsverordening ziet er daardoor op papier uitgeprint fundamenteel anders uit, want alles is gericht op het digitaal ontsluiten en werken met de verordening. Dat digitale maakt ook dat het meeste werk zit in het verwerken van de vastgestelde verordening in het digitale systeem van het DSO. Het behoeft dan ook geen verdere toelichting, dat het waterschap nog steeds het nodige werk heeft aan wendingen die te maken hebben met de technische problemen rondom het landelijke DSO. Ook nu zijn er landelijk nog zaken in ontwikkeling en verbetering om ervoor te zorgen dat het DSO op 1 januari 2024 kan werken. Om er zeker van te zijn dat het DSO werkt, wordt deze medio oktober afgesloten. Dat wil zeggen dat alle overheden op dat moment alles ingevoerd en getest moeten hebben. Het loket voor wijzigingen gaat pas weer open in 2024, als alles goed genoeg werkt. De omschakeling naar de Ow per 1 januari mag niet mis gaan.

Hoewel de waterschapsverordening dus op papier al langere tijd klaar ligt, moet er nu op de valreep en onder tijdsdruk, toch nog een herziening plaatsvinden. Daar zijn twee redenen voor:

1. Vanwege het steeds uitstellen van de Ow hebben de waterschappen afgelopen jaar besloten om vooruitlopend op de nieuwe verordening toch nog 'de keur' aan te passen. Dan gaat het concreet om de herziening van de algemene regels bij de keur die afgelopen zomer in werking zijn getreden. Deze zijn nog niet verwerkt in de waterschapsverordening. Daarvoor aanpassing van de waterschapsverordening nodig door het algemeen bestuur. Dat moet wel gebeuren omdat anders de regels niet doorwerken na 1 januari en dat moet op tijd om het tijdig in het DSO klaar te hebben staan.
2. Belangrijker nog is dat het DSO naar nu blijkt, niet goed met partiële herzieningen om kan gaan. Die functionaliteit is er wel, maar die is niet stabiel genoeg. En de waterschappen hebben nu net een aantal herzieningen die gelijktijdig met de verordening in werking moeten gaan treden. De eerste van die herzieningen, ook al lang vastgesteld door het algemeen bestuur, is nodig om te voldoen aan nieuwe instructieregels vanuit de provinciale omgevingsverordening. De tweede herziening betreft die onder punt 1.

Hoewel het dus juridisch gezien niet noodzakelijk is om de waterschapsverordening helemaal opnieuw vast te stellen, ontkomen we daar vanwege het DSO niet aan. Die blijkt op dit moment alleen één integrale verordening goed aan te kunnen, maar niet een verordening en een paar herzieningen tegelijk. Dat dwingt ons er dus toe om de verordening, al is dat slechts voor de vorm, opnieuw integraal vast te stellen. Vanwege de tijdsdruk die landelijk op het proces gelegd wordt moet dat bovendien in heel korte tijd en rond de zomervakantie plaatsvinden. Ook daar ontkomen we niet aan.

Het algemeen bestuur is met de AB-mededeling met nummer 663422 afgelopen juli op hoofdlijnen geïnformeerd over deze procedure.

De gebruikelijke procedure voor het vaststellen van verordeningen is dat het dagelijks bestuur het ontwerp besluit vaststelt en ter inzage legt. Dat is ook in dit geval gebeurd. Dit bijzondere geval omvat het ontwerpbesluit een aantal onderdelen die samenkomen:

1. De waterschapsverordening en de eerste herziening daarvan die al eerder waren vastgesteld en die al de inspraakprocedure doorlopen hebben. Die besluiten zijn nu het vertrekpunt.
2. Het gedeelte van regels die vanuit het overgangsrecht Ow automatisch deel van de waterschapsverordening gaan uitmaken. Dat is de zogeheten Bruidsschat, en die gaat over waterkwaliteitsregels rondom lozingen die voorheen per landelijke Algemene Maatregel van Bestuur golden (en die met de Ow gedecentraliseerd worden). Hierop is feitelijk is geen besluit nodig, want deze worden 'van rechtswege' automatisch onderdeel van de waterschapsverordeningen. Maar deze teksten zijn wel weergegeven zodat het totaal zichtbaar is.
3. De herzieningen die op dit moment nog toegevoegd worden. Dat betreft concreet 3 zaken:
 - a. De vastgestelde herziening van de algemene regels bij de keur die afgelopen juni in werking zijn getreden, maar die nog verwerkt moeten worden in de waterschapsverordening. Dit doen we samen met de waterschappen Aa en Maas en De Dommel.
 - b. Enkele technische aanpassingen van de keur/waterschapsverordening die wel nodig zijn. Waaronder een technische aanpassing van de overgangsbepalingen. Dit doen we ook samen met de waterschappen Aa en Maas en De Dommel.
 - c. Voor dit waterschap specifiek nog de opname in de overgangsbepalingen van de algemene regels SODO. SODO (=Sloten, Oevers en Dijken op Orde) was een groot project van een paar jaar geleden waarin op grote schaal keurovertredingen in kaart zijn gebracht. Daarbij is handhavend opgetreden, maar ook een gedeelte van de geïnventariseerde overtredingen met algemene regels *tijdelijk* gelegaliseerd. Die algemene regels bestaan nu nog naast de normale algemene regels keur, maar die horen straks ook in het DSO thuis.

Al met al ligt er nu als ontwerpbesluit een complete integrale versie van de waterschapsverordening klaar waarin de 3 onderdelen met kleur gemarkeerd zijn:

- Zwart zijn de al vastgestelde teksten die niet wijzigen.
- Grijs zijn alle onderdelen die van rechtswege per 1 januari 2024 automatisch toegevoegd worden.
- Rood zijn de nieuwe elementen.

Bij de waterschapsverordening horen ook nog de digitale gebieden waarop de regels van toepassing zijn, de zogeheten werkingsgebieden en beperkingengebieden. Zij maken integraal onderdeel uit van de verordening. Deze gebieden zijn hetzelfde gebleven als de werkingsgebieden zoals deze eerder al zijn vastgesteld, met dien verstande dat vastgestelde wijzigingen van de legger die sindsdien plaatsgevonden hebben, wel zijn bijgewerkt. Ook de door het dagelijks bestuur bijgewerkte keurkaart beschermde gebieden is verwerkt. Deze bestanden zijn via een digitale viewer ontsloten bij de ter inzage legging van de verordening.

Verloop van de inspraakprocedure: geen zienswijzen

De ontwerp waterschapsverordening heeft vanaf 26 juli 2023 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Beoogd effect

Op tijd voor de inwerkingtreding van de Ow een complete, actuele waterschapsverordening werkend in het DSO.

Argumenten

De volgende argumenten pleiten voor dit voorstel:

- Het is voor het waterschapswerk en ook voor de dienstverlening naar al onze inwoners, ondernemers en instanties noodzakelijk dat onze regelgeving actueel, correct en tijdig klaarstaat in het DSO. Dat betekent dat we ongemak op weg daarheen voor lief moeten nemen.
- We zijn afhankelijk van de landelijke eisen vanuit het DSO en de laatste ontwikkelingen rondom het DSO. Die maken deze stap nu noodzakelijk. Anders hadden we immers met een overzichtelijkere partiële herziening kunnen volstaan.

Kanttelingen en risico's

Dit was niet te voorzien. Tot recent (juni) is landelijk steeds aangegeven dat het DSO gewoon met herzieningen uit de voeten kon. Dat plaats ons nu voor voldongen feiten. Het dagelijks bestuur heeft zo snel mogelijk het ontwerpbesluit voorbereid en ter inzage gelegd. Desondanks zit er tijdsdruk op dit proces.

Let op: in de voorbereiding is uitgegaan van de oude AB-werkwijze zoals die op dat moment nog van kracht was. Daarin is de procedure net op tijd te volbrengen. In de nieuwe procedure waarin eerst de commissies aan zet zijn, schiet de tijd te kort. In dit specifieke geval is het bij hoge uitzondering noodzakelijk om van deze nieuwe werkwijze af te wijken. Dit is vooraf aangegeven in de AB-mededeling met nummer 663422.

Financiële dekking

Er zijn geen extra financiële consequenties.

Uitvoering

Voor de uitvoering geldt de volgende planning:

- 18 juli 2023: het ontwerpbesluit is door het dagelijks bestuur vastgesteld.
- 26 juli 2023: formele bekendmaking en daarmee start van de inspraak
- 26 juli 2023 t/m 05 september 2023: 6 weken ter inzage gelegen.
- 26 september 2023: vaststellen definitief concept door het dagelijks bestuur
- 4 oktober 2023: vaststellen verordening door AB
- oktober: invoeren en testen in het DSO
- Begin november: Alles moet klaarstaan in het DSO. Deze gaat in november op slot.

Uit bovenstaande planning is af te leiden dat de doorlooptijd krap is en er geen ruimte voor uitloop, vertraging of een uitgebreidere procedure is.

Communicatie

In elk geval moet de formele bekendmaking plaatsvinden. Aangezien deze procedure rondom de waterschapsverordening op dit moment meer een formaliteit is, wordt geadviseerd geen groot communicatietraject op te starten. De ervaring leert ook dat de belangstelling voor verordeningen van het waterschap bij het brede publiek marginaal is. Rondom de inwerkingtreding van de Omgevingswet zelf zal nog een landelijk communicatietraject gaan lopen waarop aangehaakt wordt.

Relatie met beleidsvelden

- Winnend Samenwerken in Brabant

De aanpassingen zijn overleg met de andere waterschappen opgesteld en uitgewerkt.

- Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Met deze stap zorgen we er voor dat de dienstverlening via het DSO per 1 januari 2024 geborgd is.